

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **G. V.**, zastoupený Mgr. Sylvou Hadrouškovou, advokátkou, se sídlem Znojmo, Rudoleckého 8, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, poštovní příhrádka 21/OAM, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 22. 6. 2005, č. j. 56 Az 21/2005 - 29,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 22. 6. 2005, č. j. 56 Az 21/2005 - 29, **se z r u š u j e** a věc **se v r a c í** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného ze dne 28. 2. 2005, č. j. OAM-151/LE-PA03-PA03-2005, byla žádost žalobce o udělení azylu zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. k) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). V odůvodnění rozhodnutí žalovaný uvedl, že v průběhu správního řízení bylo prokázáno, že žalobce podal žádost o udělení azylu s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, ačkoli mohl o udělení azylu požádat dříve. Na území České republiky vstoupil dne 27. 2. 2004, nepřetržitě zde pobýval a pracoval. Na území České republiky se mohl volně pohybovat a vejít do kontaktu se státními orgány. Žádost o udělení azylu však podal až poté, kdy byl zadržen dopravní policií, předán cizinecké policii a bylo mu uloženo správní vyhoštění. Žalovaný se pro nadbytečnost nezabýval podmínkami pro udělení azylu podle ustanovení § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona o azylu, ani překážkami vycestování podle ustanovení § 91 zákona o azylu.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce žalobu, v níž namítal nedostatečně zjištěný skutkový stav věci a předčasnost závěru správního orgánu o nedůvodnosti jeho žádosti.

Žalobce nepopíral, že o udělení azylu mohl požádat dříve, kdy se na území České republiky pohyboval volně, ale neznal konkrétní důvody udělení, nevěděl o této možnosti. Namítal, že nebyla splněna podmínka zjevně nedůvodné žádosti o azyl, kterou je účel podání žádosti. Konstatoval, že žalovaný nezjistil všechny rozhodné skutečnosti, když v době vydání napadeného rozhodnutí žalobci nehrozila realizace správního vyhoštění, neboť proti tomuto rozhodnutí podal odvolání, o kterém v době podání žaloby nebylo rozhodnuto. Nebylo tedy prokázáno účelové podání žádosti s cílem vyhnout se vyhoštění. Žalobce dále brojil proti nesprávnému závěru žalovaného, že na území České republiky po celou dobu pobýval neoprávněně, neboť zpočátku zde pobýval na základě turistického víza. Žalobce namítal, že jeho žádost o udělení azylu a jím uváděné důvody nebyly dostatečně posouzeny, dokazování nebylo vyčerpávající a prokazující objektivní stav věci. Hmotně právní podmínky žádosti o azyl byly nesprávně posouzeny, když žalovaný neprojednal konkrétně uváděné důvody z hlediska splnění podmínek ustanovení § 12, § 13, § 14 a § 91 zákona o azylu, čímž byla porušena zásada materiální pravdy a povinnost úplně a přesně zjistit skutečný stav věci. Žalobce navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 22. 6. 2005, č. j. 56 Az 21/2005 - 29, žalobu zamítl a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. V odůvodnění rozsudku uvedl, že provedeným dokazováním bylo zjištěno, že se žalovaný podrobně zabýval důvody vyplývajících z ustanovení § 16 odst. 1 písm. k) zákona o azylu pro přezkoumávanou věc, přičemž vycházel zejména z výpovědi samotného žalobce a z údajů v čestném prohlášení žalobce. Bylo nepochybně zjištěno, že žalobce před vstupem do České republiky pobýval na Ukrajině, neměl tam žádné problémy, pouze tam podle svého vyjádření nenacházel žádný smysl života. Na území České republiky přijel v únoru 2004, mohl se zde volně pohybovat a vejít do kontaktu s orgány České republiky. O azyl požádal až po svém zadržení a umístění v zařízení pro zajištění cizinců, tedy v podstatě až rok poté, kdy již na území České republiky pobýval. Přisel sem na základě turistického víza na krátkou dobu, poté již pobýval na území České republiky neoprávněně. Žalobce sám nenavrhl provedení žádných důkazů ke svému tvrzení, že nebyl řádně zjištěn skutkový stav. Krajský soud konstatoval, že žalovaný vydal rozhodnutí v souladu se zákonem a na základě řádně zjištěného skutkového stavu věci, proto krajský soud žalobu v souladu s ustanovením § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítl jako nedůvodnou.

Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas kasační stížnost z důvodů podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. a požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle ustanovení § 107 s. ř. s. Namítal, že v rámci soudního řízení byl nedostatečně zhodnocen účel podání žádosti a nebylo správně aplikováno ustanovení § 16 odst. 1 písm. k) zákona o azylu. Pro závěr o účelovosti žádosti o udělení azylu podle zmíněného ustanovení chybí úplné zjištění skutkového stavu. Správní orgán a krajský soud nedostatečně posoudily konkrétní důvody uváděné stěžovatelem v žádosti o azyl. Stěžovatel své důvody obecně pojmenoval jako nalezení nového způsobu života, ale zdůraznil, že se s rodiči rozešel z důvodu jejich víry a nesouhlasu stěžovatele s tímto vyznáním a způsobem života. Stěžovatel namítal, že nikdo nezjišťoval konkrétní způsob zasahování vírou do jeho života. Z jakýchkoli skutkových zjištění krajského soudu pak není patrné, že by žádost byla podána s cílem vyhnout se vyhoštění a jak krajský soud dospěl k závěru o splnění podmínek pro zamítnutí žádosti podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. k) zákona o azylu. Zjištění krajského soudu se týkají posouzení podmínek podle ustanovení §§ 12 – 14, nikoliv § 16 odst. 1 písm. k) zákona o azylu. Rozsudku krajského soudu stěžovatel vytýkal nedostatek zdůvodnění, v čem konkrétně krajský soud

spatřuje naplnění pojmu vyhnutí se hrozícímu vyhoštění. Krajský soud hodnotil pouze možnost a včasnost podání žádosti, nikoliv však její účel, vůbec se tak nezabýval všemi podmínkami, byť stěžovatel tuto námitku vytýkal již správního orgánu a je obsažena v podané žalobě. Stěžovatel navrhl, aby byl napadený rozsudek krajského soudu zrušen.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že nesdílí námitky a názory stěžovatele, kterému bylo ve správním řízení umožněno, aby uvedl vše, co považuje za důležité. Žalovaný konstatoval, že krajský soud neshledal nijaké pochybení správního orgánu ve vztahu ke skutkovému stavu, a připojil argumentaci na podporu závěru o účelovosti žádosti o udělení azylu. Žalovaný navrhl zamítnutí kasační stížnosti pro nedůvodnost a nepřiznání odkladného účinku.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti. Neshledal přitom vady podle ustanovení § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost je důvodná.

Z textu kasační stížnosti vyplývá, že ji stěžovatel podal z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. lze kasační stížnost podat pouze z důvodů tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení by muselo spočívat v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní názor, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, měl napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popř. v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Nejvyšší správní soud se nejprve musel zabývat námitkou nepřezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu pro nedostatek důvodů spočívající v tom, že krajský soud nezdůvodnil, v čem spatřuje naplnění pojmu vyhnutí se hrozícímu vyhoštění, a nevypořádal se se všemi žalobními body. Pokud by byly tyto námitky důvodné, již tato okolnost by musela vést ke zrušení rozsudku krajského soudu, aniž by se Nejvyšší správní soud mohl zabývat právním posouzením jednotlivých otázek.

Podle setrvalé judikatury Ústavního soudu patří povinnost soudů odůvodňovat svá rozhodnutí k základním principům, které představují součást práva na řádný proces podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, jakož i součást pojmu právního státu podle čl. 1 Ústavy České republiky, a vylučují libovůli při rozhodování. Tato povinnost je pro správní soudnictví upravena v ustanovení § 54 odst. 2 s. ř. s. Z odůvodnění musí vyplývat vztah mezi skutkovými zjištěními a úvahami při hodnocení důkazů na straně jedné a právními závěry na straně druhé. Nepřezkoumatelné rozhodnutí neposkytuje dostatečné záruky o tom, že nebylo vydáno v důsledku libovůle a způsobem porušujícím ústavně zaručené právo na spravedlivý proces (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 20. 6. 1996, spis. zn. III. ÚS 84/94, zveřejněný pod č. 34 ve svazku č. 3 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu, nálezy Ústavního soudu ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. III. ÚS 94/97, zveřejněný pod č. 85 ve svazku č. 8 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu, nálezy Ústavního soudu ze dne 21. 10. 2004, sp. zn. II. ÚS 686/02).

Uvedená stálá judikatura Ústavního soudu našla svůj odraz i v konstantní judikatuře Nejvyššího správního soudu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 27/2004 - 74, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 10. 2004, č. j. 7 As 60/2003 - 75, či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 11. 2004, č. j. 7 Afs 3/2003 - 93). Této judikatuře je společné, že není-li z odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu zřejmé, proč soud nepovažoval za důvodnou právní argumentaci účastníka řízení v žalobě a proč žalobní námitky účastníka považuje za liché, mylné nebo vyvrácené, nutno pokládat takové rozhodnutí za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. zejména tehdy, jde-li o právní argumentaci z hlediska účastníka klíčovou, na níž je postaven základ jeho žaloby. Nestačí, pokud soud při vypořádávání se s touto argumentací účastníka pouze konstatuje, že tato je nesprávná, avšak neuvede, v jakých konkrétních aspektech, resp. důvodech právních či skutkových, její nesprávnost spočívá.

Stěžovatel v podané žalobě namítal, že nebyla splněna podmínka zjevně nedůvodné žádosti o azyl, kterou je účel podání žádosti. Konstatoval, že žalovaný nezjistil všechny rozhodné skutečnosti, když v době vydání napadeného rozhodnutí žalobci nehrozila realizace správního vyhoštění, neboť proti tomuto rozhodnutí podal odvolání, o kterém v době podání žaloby nebylo rozhodnuto. Nebylo tedy prokázáno účelové podání žádosti s cílem vyhnout se vyhoštění.

Citovanou žalobní námitku stěžovatele, aniž by posuzoval její důvodnost, považuje Nejvyšší správní soud za klíčovou pro posouzení této věci, neboť je na ní postaven základ žaloby. Krajský soud však v napadeném rozsudku na tuto námitku nikterak nereagoval, dokonce ani neuvedl, že je nesprávná, pouze obecně vyhodnotil, že se žalovaný podrobně zabýval důvody vyplývajícími z ustanovení § 16 odst. 1 písm. k) zákona o azylu pro přezkoumávanou věc. Krajský soud dále popsal okolnosti případu a konstatoval, že žalovaný vydal rozhodnutí v souladu se zákonem a na základě řádně zjištěného skutkového stavu věci. Krajský soud ovšem zcela opomenul tento svůj závěr zdůvodnit, ani neuvedl, na základě jakých právních úvah k tomuto závěru dospěl.

Nejvyšší správní soud konfrontoval odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu s uvedenými žalobními námitkami stěžovatele a shledal, že krajský soud neposuzoval důvodnost těchto námitek, ani neuvedl, proč se jimi nezabýval. Krajský soud tedy nedostál

své povinnosti v řízení o žalobě přezkoumat rozhodnutí v celém rozsahu uplatněných žalobních bodů, jak mu ukládá ustanovení § 75 odst. 2 první věta s. ř. s.

Předmětnou námitku stěžovatele proto shledal Nejvyšší správní soud důvodnou, stejně tak jako související námitku absence specifikace pojmu „vyhnutí se hrozícímu vyhoštění“.

S ohledem na výše uvedené považuje Nejvyšší správní soud rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 22. 6. 2005, č. j. 56 Az 21/2005 - 29, za nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů rozhodnutí.

Nejvyššímu správnímu soudu tedy nezbylo, než rozsudek krajského soudu zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení, neboť kasační stížnost stěžovatele byla důvodná, když rozsudek krajského soudu je nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Samotnou hmotně právní podstatou věci se již Nejvyšší správní soud nemohl zabývat, neboť k tomu by bylo možné přistoupit poté, co by výsledkem řízení před krajským soudem bylo jeho přezkoumatelné rozhodnutí. Nejvyšší správní soud se tak nezabýval námitkami stěžovatele směřujícími proti zamítnutí žádosti o udělení azylu jako zjevně nedůvodné, ani dalšími námitkami stěžovatele.

Podle ustanovení § 110 odst. 3 s. ř. s. zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, je krajský soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí. Na krajském soudu tedy nyní bude, aby řádně posoudil stěžovatelem napadené rozhodnutí žalovaného, vypořádal se s veškerými žalobními body a své závěry vyčerpávajícím způsobem odůvodnil.

Krajský soud se tak bude muset konkrétně zabývat všemi žalobními námitkami stěžovatele uvedenými v žalobě, a to nikoliv paušálně či převzetím argumentů žalovaného, jak tomu bylo v posuzovaném rozsudku.

V novém rozhodnutí ve věci krajský soud rozhodne i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti podle ustanovení § 110 odst. 2 s. ř. s.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. května 2006

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu